

შპს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა „ინტელექტ- პლიუსის“ პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენის წესი

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. წინამდებარე წესი წარმოადგენს შპს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლა „ინტელექტ- პლიუსში“ (შემდგომში - სკოლა) პირველადი გადაუდებელი დახმარების მექანიზმის მარეგულირებელ დოკუმენტს, ადგენს სკოლაში სამედიცინო კაბინეტის ფუნქციონირების თავისებურებებს;
2. სამედიცინო კაბინეტი წარმოადგენს სამედიცინო მომსახურების გაწევისთვის საჭირო სივრცეს. თავისი საქმიანობით ის ხელს უწყობს სკოლაში პირველადი გადაუდებელი დახმარების გაწევას და მონიტორინგს;
3. სამედიცინო კაბინეტი თავის საქმიანობას წარმართავს „ზოგადი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის, საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების/სკოლების სამედიცინო პერსონალის საქმიანობის სტანდარტისა და საქართველოს ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში/სკოლებში სამედიცინო მომსახურების სივრცის (კაბინეტი/პუნქტი) ფუნქციონირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრისა და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ერთობლივი 2022 წლის 21 მარტის №41/ნ/01-23/ნ ბრძანების, წინამდებარე წესის, დირექტორის ბრძანებების შესაბამისად;
4. სამედიცინო კაბინეტით სარგებლობის უფლება აქვთ სკოლის მოსწავლეებს, მასწავლებლებს და სკოლის სხვა თანამშრომლებს.

მუხლი 2. სამედიცინო კაბინეტის მიზნები და ფუნქციები

1. სამედიცინო კაბინეტის მიზანია სკოლის ტერიტორიაზე პირველადი გადაუდებელი დახმარების გამართული ფუნქციონირება, კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილებების ფარგლებში;
2. სამედიცინო კაბინეტის ძირითად ფუნქციებს წარმოადგენს:
 - ა) სკოლაში, პირველადი გადაუდებელი დახმარების გაწევა მოსწავლეების და თანამშრომელთათვის;
 - ბ) გარკვეული ინფექციური თუ ვირუსული დაავადების გავრცელების შემთხვევაში, პრევენციის მიზნით, სკოლაში კონსულტაციებისა და დახმარების გაწევა;
 - გ) პირველადი გადაუდებელი მომსახურების ხარისხისა და ეფექტიანობის ამაღლება;
 - დ) ეპიდემიის შემთხვევაში, დაავადების გავრცელების საშიშროების თავიდან აცილების მიზნით, პრევენციული სტრატეგიის შემუშავება;
 - ე) საჭიროების შემთხვევაში, სკოლაში კარანტინის გამოცხადებაზე ან/და დისტანციურ სწავლებაზე გადასვლის თაობაზე წინადადების მიწოდება სკოლის ადმინისტრაციისთვის;
 - ვ) საჭიროების შემთხვევაში, სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახურის გამოძახება.
3. სამედიცინო კაბინეტის მიზნის მიღწევა უზრუნველყოფილია სკოლის სამედიცინო პერსონალის მიერ.

მუხლი 3. სკოლის სამედიცინო მომსახურების კაბინეტის აღჭურვილობა

1. სკოლის სამედიცინო მომსახურების კაბინეტი აღჭურვილია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრისა და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ერთობლივი ბრძანების №41/ნ/01-23/ნ (2022 წლის 21 მარტი) შესაბამისად;
2. სასწრაფო სამედიცინო ბრიგადის მოსვლამდე, სკოლის სამედიცინო კაბინეტი წარმოადგენს

პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენის ადგილს.

3. სკოლის სამედიცინო მომსახურების კაბინეტში თვალსაჩინო ადგილას განთავსებულია პირველი დახმარების პროტოკოლები (დანართი N 1 შესაბამისად);

4. სკოლის სამედიცინო მომსახურების კაბინეტში ინახება:

ა) სკოლაში გაწეული სამედიცინო მომსახურების სააღრიცხვო ფორმა;

ბ) სამედიცინო შემთხვევების აღრიცხვის ჟურნალი;

გ) დახარჯული მედიკამენტებისა და სამედიცინო მასალების სააღრიცხვო ფორმა;

დ) ვადაგასული მედიკამენტებისა და სამედიცინო მასალების სააღრიცხვო ფორმა;

ე) სკოლის სამედიცინო კაბინეტში სავალდებულო მედიკამენტები;

მუხლი 4. სკოლის სამედიცინო პერსონალის ფუნქცია - მოვალეობები

1. სკოლის სამედიცინო პერსონალს წარმოადგენს ექიმი.

2. სკოლის ექიმის მოვალეობებია:

ა) მოახდინოს დაუყოვნებელი რეაგირება მოსწავლის ან სკოლის პერსონალის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ გადაუდებელ მდგომარეობაზე (ტრავმა, დაზიანება, დამწვრობა, მწვავე ტკივილი, მოწამვლა, ასფიქსია, კრუნჩხვა, შოკი, ცნობიერების მოშლა, ცხელება და სხვა მსგავსი მდგომარეობა);
ბ) შეაფასოს მდგომარეობის სიმძიმე და მიიღოს გადაწყვეტილება სასწრაფო სამედიცინო დახმარების გამოძახების შესახებ;

გ) პირველადი ჯანდაცვის სამედიცინო დაწესებულების მართვის ელექტრონულ სისტემაში წვდომის ფარგლებში, საჭიროების შემთხვევაში, კანონმდებლობით დადგენილი წესით მოიძიოს არსებული ინფორმაცია მოსწავლის/პერსონალის ჯანმრთელობის შესახებ და გაითვალისწინოს მკურნალობასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილების მიღების დროს;

დ) მოსწავლის მდგომარეობის გათვალისწინებით, მიმართოს დირექციას (სკოლის ხელმძღვანელობის მიერ შეთანხმებული ფორმით) მათი საგაკვეთილო პროცესიდან განთავისუფლების შესახებ, მიმართოს მოსწავლის მშობლებს/კანონიერ წარმომადგენელს და მიაწოდოს ინფორმაცია მოსწავლის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ;

ე) სამედიცინო შემთხვევებთან დაკავშირებული მიმართვები აღრიცხოს სამედიცინო შემთხვევების აღრიცხვის ჟურნალში და გაწეული სამედიცინო დახმარების შესახებ ინფორმაცია შეიტანოს სკოლაში გაწეული სამედიცინო მომსახურების სააღრიცხვო ფორმაში;

ვ) მოახდინოს სკოლაში იმ გარემო ფაქტორების შეფასება, რომლებიც შეიცავს ფიზიკური დაზიანების რისკებს (სიმაღლიდან ვარდნა, დაცემა, ჭრილობის მიყენება, დამწვრობა და ა.შ); მიიღოს პრევენციული ზომები; შეატყობინოს სკოლის შესაბამის პასუხისმგებელ პირს საფრთხის არსებობის შესახებ და გაუწიოს ზედამხედველობა საფრთხის სრულად აღმოფხვრის პროცესს;

ზ) საჭირო პერიოდულობით განახორციელოს სამედიცინო შემოწმების ღონისძიებები:

ზ.ა) ბავშვთა ასაკში გავრცელებული იმ დაავადებების დროული აღმოჩენისა და გართულების პრევენციისათვის, როგორიცაა: სქოლიოზი, ბრტყელი ან/და ვალგუსური ტერფი, ტანადობასთან დაკავშირებული სხვა დარღვევები, მხედველობისა და მეტყველების დარღვევები, პირის ღრუს დაავადებები;

ზ.ბ) მოსწავლის ანთროპომეტრული მონაცემების შეფასება ასაკობრივ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით;

ზ.გ) პედიკულოზის პრევენციის მიზნით;

თ) მშობლებისგან/კანონიერი წარმომადგენლებისგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე სამედიცინო მეთვალყურეობა გაუწიოს ქრონიკული დაავადების მქონე და ხშირად მოავადე მოსწავლეებს;

ი) ჩატარებული სამედიცინო შემოწმების შედეგად გამოვლენილი ჯანმრთელობის პრობლემის მქონე მოსწავლეთა მშობლებთან/კანონიერ წარმომადგენლებთან იქონიოს კომუნიკაცია და გასცეს საჭირო რეკომენდაციები;

კ) გაატაროს საჭირო ღონისძიებები სკოლაში ინფექციური დაავადებების გავრცელების პრევენციისთვის. საჭიროების შემთხვევაში, მიმართოს შესაბამის უწყებებს;

ლ) გაუწიოს ზედამხედველობა მოსწავლეთა იმუნიზაციასთან დაკავშირებულ საკითხებს (ჩატარებული გეგმური და არაგეგმური აცრების ისტორიის ამსახველი დოკუმენტების მოთხოვნა მოსწავლის მშობლისგან/კანონიერი წარმომადგენლისგან და მათი შესწავლა. გამოტოვებული ან/და უახლოეს პერიოდში აცრების ეროვნული კალენდრით გათვალისწინებული ვაქცინაციის ჩატარების აუცილებლობის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება მოსწავლის მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლისთვის);

მ) განახორციელოს მოსწავლეებთან, მშობლებთან, მასწავლებლებთან ცნობიერების ამაღლებისკენ მიმართული საქმიანობა ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა: ცხოვრების ჯანსაღი წესი, მავნე ჩვევების დაძლევა, პირად ჰიგიენასთან დაკავშირებული საკითხები, ჯანმრთელობის ხელშეწყობა, მათ შორის მოზარდთა რეპროდუქციული ჯანმრთელობა, ნაადრევი ქორწინების რისკები და სხვა;

ნ) განახორციელოს სკოლის სანიტარიულ-ჰიგიენური პირობების შესრულებაზე ზედამხედველობა. სკოლის დასუფთავებაზე პასუხისმგებელ პერსონალს მიაწოდოს ინფორმაცია დალაგების წესის, გამოსაყენებელი ხსნარების, დასუფთავების რეჟიმის, ნარჩენების მართვისა და სხვა დაკავშირებული დეტალების შესახებ;

ო) გაუწიოს ზედამხედველობა სკოლაში სასმელი წყლისა და სურსათის უვნებლობის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული მოთხოვნების დაცვას;

პ) მიიღოს მონაწილეობა მოსწავლის დღის რეჟიმის, საგაკვეთილო და დასვენების რეჟიმის შემუშავებაში;

ჟ) განახორციელოს მოსწავლეზე ძალადობის, არასათანადო მოპყრობის ან სხვა მსგავსი ფაქტების აღმოჩენის შემთხვევაში, სკოლის დირექციის, სოციალური სამსახურის და სხვა შესაბამისი უწყებების ინფორმირება კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

რ) ძალადობის მსხვერპლი მოზარდის ამოცნობის/შეფასების, რეფერირებისა და შესაბამისი დოკუმენტირების უზრუნველყოფის მიზნით, მოზარდის მიმართ განხორციელებული ძალადობის ექვის, საფუძვლიანი ექვისა და დადასტურებულ შემთხვევაში, სკოლაში გაწეული სამედიცინო მომსახურების სააღრიცხვო ფორმასთან ერთად შეავსოს ბავშვის მიმართ ძალადობის/სექსუალური ძალადობის დოკუმენტაცია „ამბულატორიული სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოების წესის“ შესაბამისად;

ს) განახორციელოს წლის განმავლობაში დაგროვილი ინფორმაციის ანალიზი (სამედიცინო შემთხვევების რაოდენობა და ტიპები, პერიოდული სამედიცინო შემოწმებით გამოვლენილი განვითარების დარღვევები, სანიტარიულ-ჰიგიენური პირობების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული პრობლემები და ა.შ.) და მოამზადოს საჭირო წინადადებები და რეკომენდაციები სკოლის ხელმძღვანელობისათვის წარსადგენად;

ტ) კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად ზედამხედველობს სანიტარულ ჰიგიენური ნორმების დაცვას. დაიცვას პერსონალური მონაცემები კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად;

2.2 დაუშვებელია მოსწავლის ჯანმრთელობის პრობლემით მიმართვისას, სკოლის ექიმი შემოიფარგლოს მხოლოდ მის მიერ ჩატარებული სამედიცინო ჩარევით, როცა სახეზეა მოსწავლის სამედიცინო დაწესებულებასთან მიმართვის აუცილებლობა;

2.3 დაუშვებელია სკოლის ექიმის მხრიდან ნებისმიერი სახის გულგრილობა დაკისრებული მოვალეობების მიმართ.

მუხლი 5. პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენის მექანიზმები

1. სკოლის მოსწავლეს და სკოლის პერსონალს უფლება აქვთ ნებისმიერ დროს მიმართონ სამედიცინო პერსონალს, რათა მიიღონ შესაბამისი კონსულტაცია ან პირველადი დახმარება;

2. თუ სკოლის მოსწავლე ან სკოლის პერსონალი ვერ ახერხებს სამედიცინო კაბინეტში დამოუკიდებლად მისვლას, სკოლის ნებისმიერი თანამშრომელი ვალდებულია უზრუნველყოს მისი მიცემა/მიყვანა სკოლის სამედიცინო მომსახურების კაბინეტში/ სკოლის სამედიცინო პერსონალთან;
3. თუ მოსწავლის ან სკოლის პერსონალის ჯანმრთელობის მდგომარეობის სირთულიდან გამომდინარე ექვევმ დგება გადაადგილების შემთხვევაში მისი უსაფრთხოება, ნებისმიერი პირი ვალდებულია აღნიშნულის თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობოს სკოლის სამედიცინო პერსონალს, რომელიც უზრუნველყოფს შესაბამისი პირის (ავადმყოფის) ადგილზე შემოწმებას;
4. აუცილებლობის/საჭიროების შემთხვევაში, ასევე ასეთი საჭიროების თაობაზე ნებისმიერი ექვის არსებობისას, სკოლის სამედიცინო პერსონალმა ან მისი დავალებით/მითითებით სკოლაში მყოფმა ნებისმიერმა პირმა დაუყოვნებლივ უნდა გამოიძახოს სასწრაფო სამედიცინო დახმარება. სკოლის სამედიცინო პერსონალის არყოფნის შემთხვევაში, სკოლაში მყოფი ნებისმიერი პირის შეუძლოდ ყოფნისას, აღნიშნული ფაქტის შემსწრე ნებისმიერმა პირმა უნდა უზრუნველყოს სასწრაფო სამედიცინო დახმარების გამოძახება;
5. სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სამსახურის გამოძახებისას, სკოლის სამედიცინო პერსონალმა ან/და გამოძახების განმახორციელებელმა ნებისმიერმა პირმა ოპერატორს უნდა მიაწოდოს შემდეგი ინფორმაცია:
 - ✓ საკუთარი ტელეფონის ნომერი;
 - ✓ სასწავლებლის მისამართი;
 - ✓ რა შემთხვევასთან გვაქვს საქმე, რამდენად სერიოზულია ის (ასეთი ინფორმაციის ფლობისას);
 - ✓ დაზარალებულთა რაოდენობა, სქესი, ასაკი და ზოგადი მდგომარეობა;
 - ✓ ნებისმიერი სხვა საჭირო ინფორმაცია, რომელიც მოთხოვნილი იქნება ოპერატორის მიერ.

მუხლი 6. პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენა

1. სკოლა უზრუნველყოფს მის ტერიტორიაზე მყოფი მოსწავლის და სკოლის პერსონალისთვის პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენას;
2. პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენის შესაძლებლობის და შესაბამისი მექანიზმების შესახებ ინფორმაცია მოსწავლეს მიეწოდება სწავლის დაწყებისთანავე;
3. პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენის შესაძლებლობის და შესაბამისი მექანიზმების შესახებ ინფორმაცია სკოლის პერსონალს მიეწოდება სამუშაოს დაწყებისთანავე;
4. სკოლის სამედიცინო მომსახურების კაბინეტში ინახება პირველადი გადაუდებელი დახმარებისათვის საჭირო საშუალებები;
5. პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოსაჩენად საჭირო ინვენტარის შენახვა/მონიტორინგზე პასუხისმგებელი პირია სკოლის სამედიცინო პერსონალი;
6. პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოსაჩენად საჭირო საშუალებების ხარჯვა აღირიცხება ჟურნალში, რომელსაც ავსებს და მართავს სკოლის სამედიცინო პერსონალი;
7. სკოლის ტერიტორიაზე მოსწავლის ან სკოლის პერსონალისათვის სამედიცინო დახმარების საჭიროების შემთხვევაში სკოლის სამედიცინო პერსონალი საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში იღებს გადაწყვეტილებას, თუ რა ტიპის დახმარება უნდა გაეწიოს პირს;
8. პირველადი გადაუდებელი დახმარების გამწვევი პირი უფლებამოსილია მიიღოს ქვემოთ მოყვანილი გადაწყვეტილებებიდან ერთ-ერთი ან რამდენიმე ერთდროულად:
 - ა) აღმოუჩინოს პირს პირველადი გადაუდებელი დახმარება;
 - ბ) იშუამდგომლოს სასწავლო პროცესიდან, საგაკვეთილო/სამუშაო საათებიდან პირის გათავისუფლების თაობაზე;
 - გ) დახმარებისათვის მიმართოს საგანგებო სიტუაციების მართვის სამსახურს (112).
9. სკოლაში ცხელების, რესპირატორული სიმპტომების , მათ შორის COVID-ით ინფიცირების დაფიქსირების ყველა შემთხვევის შემდგომ მოსწავლეების და სკოლის პერსონალის სასწავლო დაწესებულებაში დაშვება ხდება მხოლოდ შესაბამისი სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე;

10. მოსწავლის/სკოლის პერსონალის ვირუსული ინფიცირების დადასტურების შემთხვევაში, ეპიდსაწინააღმდეგო ღონისძიებების გატარება, მათ შორის, კონტაქტების მოძიება და კარანტინის/თვითიზოლაციის თაობაზე გადაწყვეტილებების მიღება ხდება საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სამსახურების რეკომენდაციების შესაბამისად, სკოლიდან მიწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე;

11. პერსონალის სამუშაოდან დროებით გათავისუფლების საჭიროების შემთხვევაში, პირველადი გადაუდებელი დახმარების გამწევი პირი ვალდებულია შუამდგომლობა აცნობოს სკოლის ადმინისტრაციას, რომელიც თავის მხრივ იღებს გადაწყვეტილებას პირის სამუშაოდან დროებით გათავისუფლების თაობაზე;

12. მოსწავლის სასწავლო პროცესიდან გათავისუფლების საჭიროების შემთხვევაში პირველადი გადაუდებელი დახმარების გამწევი პირი ვალდებულია შუამდგომლობა აცნობოს სკოლის ადმინისტრაციას, რომელიც თავის მხრივ იღებს გადაწყვეტილებას მოსწავლის სასწავლო პროცესიდან დროებით გათავისუფლების თაობაზე.

მუხლი 7. დასკვნითი დებულებანი

წინამდებარე წესის დამტკიცება, ასევე მასში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა ხორციელდება სკოლის დირექტორის ბრძანებით.

პირველადი გადაუდებელი დახმარების პროტოკოლები

1. მდგომარეობის სწრაფი შეფასება

1. დაზარალებულთან კონტაქტის დამყარების მცდელობა: ხმა, მსუბუქი შეხება.
2. რეაგირების ნაკლებობისას ხდება დაუყოვნებელი გადასვლა შემდეგ ეტაპზე.
3. მოწმდება სუნთქვა (10 წამის განმავლობაში): მკერდის მოძრაობა, ჰაერის ნაკადი, ხმოვანი სუნთქვა.

2. სასწრაფო დახმარების გამოძახება

1. გამოვიძახოთ 112 დაუყოვნებლივ, თუ:

ბავშვი ან ზრდასრული არ სუნთქავს,
აქვს ** მძაფრი ალერგიული რეაქცია **,
შეინიშნება დიდი სისხლდენა,
აღინიშნება კრუნჩხვა, ცნობიერების დაკარგვა, მენინგეალური ნიშნები,
ექვია მოტეხილობზე, თავის ტრავმაზე, მოწამვლაზე.

2. დისპეტჩერს გადაეცემა: სკოლის დასახელება, ზუსტი მისამართი, მდგომარეობის აღწერა, დაზარალებულის სქესი, ასაკი და უკვე მიღებული ზომები.

3. ძირითადი დახმარების ალგორითმი (A–B–C)

A — სასუნთქი გზების უზრუნველყოფა

1. დაზარალებული მოთავსდება ზურგზე, თავი ოდნავ უკან იწევა, ქვედა ყბა — ზემოთ.
2. პირის ღრუში უცხო სხეულის ძებნა ხდება მხოლოდ ვიზუალურად; ბრმა მანიპულაცია აკრძალულია.

B — სუნთქვის მხარდაჭერა

3. თუ სუნთქვა არ არის — იწყება გულ-ფილტვის რეანიმაცია.
4. ხელოვნური სუნთქვა ტარდება მხოლოდ მაშინ, თუ თანამშრომელი ფლობს შესაბამის უნარს და ინდივიდუალური დამცავ საშუალებებს.

C — სისხლის მიმოქცევის შეფასება

5. გულზე კომპრესიის დაწყება:

სიხშირე: 100–120/წთ

სიღრმე: 5–6 სმ მოზრდილებში; ბავშვებში — 1/3 მკერდის სიგანის

შეფარდება: 30:2 (კომპრესია : ჩაბერვა)

6. რეანიმაცია არ წყდება სასწრაფოს მოსვლამდე.

4. სისხლდენის მართვა

1. მცირე სისხლდენა — სტერილური საფენი და ზომიერი წნევა.
2. ძლიერი არტერიული სისხლდენა — ძლიერი წნევა ჭრილობაზე; საჭიროების შემთხვევაში — ტურნიკეტი დაზიანების ზემოთ (დროის დაფიქსირებით).

3. დამგებულია მხოლოდ სუფთა მასალის გამოყენება.

5. ტრავმები და მოტეხილობები

1. ეჭვის შემთხვევაში დაზიანებული კიდური არ უნდა გადანაცვლდეს.
2. ხელმისაწვდომი საშუალებებით ხდება იმობილიზაცია.
3. თავის ტრავმისას დაზარალებული არ უნდა წამოაყენონ; უზრუნველყოფილია კისრის და თავის ფიქსაცია.

6. ქცევა ალერგიულ რეაქციებზე

1. ანაფილაქსიის ნიშნები: ქოშინი, ხორხისმიერი ხმები, სახის/ამწევი შეშუპება, წნევის ვარდნა, ცნობიერების დაქვეითება.
2. თუ სკოლას გააჩნია ექიმის მიერ წინასწარ დანიშნული ადრენალინის ავტოინექტორი (მოზარდისთვის ან თანამშრომლისთვის), გამოიყენება ინსტრუქციის შესაბამისად.
3. სასწრაფო გამოძახება სავალდებულოა, მიუხედავად მდგომარეობის გაუმჯობესების.

7. კრუნჩხვები

1. გარემო უნდა გაწმინდოს მკვეთრი და სახიფათო საგნებისგან.
2. ბავშვს თავი და სხეული დაცულად უნარჩუნდება.
3. აკრძალულია პირის გაღება და საგნების ჩადება.
4. კრუნჩხვების დასრულების შემდეგ — გვერდით უსაფრთხო პოზიციის უზრუნველყოფა.
5. სასწრაფოს გამოძახება აუცილებელია, თუ შეტევა გრძელდება >5 წუთი ან განმეორდება.

8. დამწვრობა

1. გახურებულ ზედაპირთან კონტაქტის შემთხვევაში — დაზიანებული ადგილი გადაისვრება ოთახის ტემპერატურის წყლით 10–15 წუთით.
2. აკრძალულია ზეთების, კბილის პასტის, ცხიმის გამოყენება.
3. დიდი ფართობით ან სახის/კისრის დამწვრობისას — დაუყოვნებლივი ჰოსპიტალიზაცია.

9. მოწამვლა / ქიმიური ზემოქმედება

1. ინჰალაციური მოწამვლისას — დაზარალებულის გამოყვანა სუფთა ჰაერზე.
2. ქიმიური ნივთიერების კანზე მოხვედრისას — დიდი რაოდენობით წყლით გადარეცხვა.
3. არ ხდება პროვოცირებული ღებინება, თუ ეს არ არის სპეციალურად რეკომენდებული.

10. უსაფრთხო პოზიცია

1. ცნობიერების ნაწილობრივი დაკარგვის შემთხვევაში, მაგრამ სუნთქვის შენარჩუნებით — დაზარალებული მოთავსდება გვერდით უსაფრთხო პოზიციაში.
2. უზრუნველყოფილია მუდმივი მონიტორინგი EMS-ის მოსვლამდე.